

1,9 г і 1,3 г відповідно, курчата модальної групи і груп $M^+ M^-$ і $M^+ M^+$ мали незначну перевагу.

Стабілізація швидкості росту за всіма класами розподілу спостерігається з шостої декаді. Найнижче значення середньо-добового приросту ми спостерігали лише в групі $M^- M^-$, модальній групі і в групі $M^+ M^+$ але не суттєво порівняно з контрольною групою на 0,1 г, 0,7 г, 3,2 г відповідно. В останній період вирощування птиця в дослідних групах значно перевищувала за середньодобовим приростом курчат контрольної групи.

Середньодобовий приріст живої маси курчат за весь період вирощування мав незначну перевагу над контрольною групою, ця перевага склала в групах: $M^- M^-$ - 12,9%; $M^- M^+$ - 22,8%; $M^0 M^0$ - 2,0%; $M^+ M^-$ - 19,3%, $M^+ M^+$ - 24,6%.

Висновки та пропозиції. Проведені дослідження показали, що ремонтний молодняк має досить стабільний генетичний потенціал. При виборі кросу є необхідність використовувати інформацію, одержану на конкурсних випробуваннях. Для ефективного використання яєчних кросів слід створювати їм необхідні умови годівлі та утримання згідно з рекомендаціями фірми – постачальника. Тільки в цьому випадку можна одержати прояву кросом генетичного потенціалу за життєздатністю, створити умови для подальшого вдосконалення птиці заводськими методами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ярошенко Ф.О. Птахівництво України: стан, проблеми і перспективи розвитку: автореф.: дис. на здобут. наук. ступ. доктора ек. наук. – Київ, 2004. – 33с.
2. Степаненко Н.В. Моделювання і прогнозування несучості кросу «Беларусь - 9» / Н.В. Степаненко // Птахівництво. 2003. – вип. 53. – с.130 – 134.
3. Федоров В.И. Рост, развитие и продуктивность животных. / В.И.Федоров. – М.: Колос, 1973. – 276с.
4. Плохинский Н.А. Математические методы в биологии. – М.: Изд-во МГУ, 1978. – 266 с.
5. Кошич И.И. Селекция в птицеводстве. – М.: Колос, 1992. – С. 272.

УДК 636.4.082

ПОРІВНЯЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ВІДГОДІВЕЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ РІЗНИХ ПОЄДНАНЬ

Ясюк І.І. – аспірант, Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН

Постановка проблеми. Численні наукові дослідження та виробнича практика свідчать про те, що потужним важелем підвищення продуктивності свиней є ефект гетерозису, який проявляється при використанні вітчизняних і зарубіжних порід у різних поєднаннях [1]. У сучасній ринковій економіці отримання дешевої високоякісної та конкурентоздатної свинини є особливо актуальним. Дану про-

блему практично неможливо вирішити без інтенсивного розвитку свинарства в усіх господарствах, незалежно від їх розміру і форми власності. Нові умови господарювання вплинули на прояв рівня продуктивності тварин, оскільки в багатьох господарствах значно змінились умови їх годівлі і утримання. Це викликало необхідність порівняльного вивчення окремих генотипів свиней вітчизняного та зарубіжного походження за різних умов годівлі [4].

Стан вивчення проблеми. Як свідчать публікації багатьох науковців і виробників, при поєднанні різних генотипів свиней окремі ознаки їх продуктивності в оптимальних умовах годівлі й утримання приплоду покращуються від 1-3 до 13-15 відсотків [2, 3]. При цьому в практичних умовах, як правило, використовують маток з добрими материнськими якістьями поєднано з кнурами спеціалізованих м'ясних порід, типів чи ліній. В Україні практикується тенденція по використанню маток, наприклад, великої білої чи української степової білої та інших універсальних і сальних порід з кнурами м'ясного напрямку продуктивності: ландрас, полтавської м'ясної, української м'ясної, дюрок чи червоної білопоясої порід. У зв'язку з цим актуальним є вивчення використання маток однієї з м'ясних порід при схрещуванні з кнурами різного напрямку продуктивності.

Завдання і методика досліджень. Метою даної роботи було порівняльне вивчення свиноматок полтавської м'ясної породи (ПМ) при чистопородному розведенні та схрещуванні з кнурами великої білої породи (ВБ), ландрас (Л), червоної білопоясої (ЧБП) та миргородської (М).

Експериментальну частину запланованих досліджень проведено в умовах фермерського господарства „Житниця” Красилівського району Хмельницької області, в лабораторіях Старокостянтинівської міжрайонної державної лабораторії ветеринарної медицини та Інституту свинарства і АПВ НААН.

Для проведення досліду з одержаного приплоду було відібрано 5 піддослідних груп свиноматок полтавської м'ясної породи по 15 голів в кожній, яких спарували з кнурами вищевказаних генотипів. Із одержаного приплоду було відібрано 200 голів підсвінків різного походження і сформовано 10 піддослідних груп для контрольної відгодівлі: 5 груп молодняку на повноцінному комбікормі за існуючою нормою і 5 – на тих же комбікормах, але на 30% менше добової норми. Піддослідний молодняк утримували групами, використання кормів враховувалось щодобово.

Результати досліджень. Результати контрольної відгодівлі піддослідного молодняку представлені в таблицях 1 і 2.

Як свідчать дані таблиці 1, в оптимальних умовах годівлі піддослідний молодняк різного походження характеризувався порівняно високими відгодівельними якістьями: середньодобовий приріст у межах 649-721 г, вік досягнення 100 кг – 187-214 днів при витраті 3,89-4,29 корм.од. корму на 1 кг приросту.

Помісні підсвинки, за винятком 5 піддослідної групи, перевищували аналогів контрольної групи. Найкращими за відгодівельними якістьями виявились помісі від маток полтавської м'ясної породи поєднано з кнурами ландрас: середньодобовий приріст $721 \pm 4,49$ г при затраті на 1 кг приросту 3,89 кормові одиниці.

Таблиця 1 - Відгодівля чистопородного і помісного молодняк за нормою

№ п/п	Поєднання	Кількість тварин у групі, гол.	Середньодобовий приріст, г	Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	Витрати кормів на 1 кг приросту, корм. од.
1	ПМ х ПМ (контрольна)	20	672±4,41	199±0,61	4,12
2	ПМ х ВБ	20	686±4,67	197±0,87	4,03
3	ПМ х Л	20	721±4,49	187±0,41	3,89
4	ПМ х ЧБП	20	692±4,52	192±0,65	3,99
5	ПМ х М	20	649±4,52	214±0,81	4,29
У середньому			674	197,8	4,06

Як свідчать дані таблиці 2, зниження добової норми на 30% різко погіршило показники відгодівельних якостей, за якими середньодобовий приріст дорівнював лише в межах 406-437 г, вік досягнення 100 кг – 254-275 днів при витраті 5,28-5,39 корм. од. корму на 1 кг приросту. Гіршими показниками відгодівельних якостей виявились тварини від кнурів породи ландрас, завезених із-за кордону. Помісі від місцевих кнурів великої білої та миргородської порід були більш стійкими при скороченні добової норми годівлі.

Таблиця 2 - Відгодівля чистопородного і помісного молодняку при зниженні добової норми годівлі на 30%

№ п/п	Поєднання	Кількість тварин у групі, гол.	Середньодобовий приріст, г	Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	Витрати кормів на 1 кг приросту, корм. од.
1	ПМ х ПМ (контрольна)	20	428±5,08	269±0,62	5,34
2	ПМ х ВБ	20	437±4,64	254±0,74	5,28
3	ПМ х Л	20	406±4,27	275±0,69	5,39
4	ПМ х ЧБП	20	429±4,39	271±0,67	5,31
5	ПМ х М	20	430±5,41	268±0,91	5,29
У середньому			426	269,4	5,32

Як видно з наведених даних таблиць 1 і 2, скорочення добової норми молодняку свиней різного походження на 30% у середньому на 248 г зменшувало середньодобові прирости при збільшенні на 71,6 дня строк відгодівлі тварин та на 1,26 корм. од. витрат кормів на кожний кілограм приросту.

Висновки та пропозиції.

1. Схрещування свиноматок полтавської м'ясної породи з кнурами м'ясних генотипів (ландрас і червоної білопоясої порід) сприяло підвищенню середньодобових приростів одержаного приплоду на 20-49 г, скорочувало вік досягнення тваринами забійних кондицій на 7-12 днів при меншій на 0,13-0,23 корм. од. витраті кормів на 1 кг приросту.

2. Скорочення добової норми годівлі свиней на 30% у середньому на 248 г зменшувало середньодобовий приріст тварин, збільшувало термін їх відгодівлі на 71,6 дня і витрати корму на кожний кілограм на 1,26 корм. од.

3. При скороченні добової норми годівлі декілька кращими виявились показники за відгодівельними якостями у тварин від кнурів великої білої та миргородської порід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Барановский Д., Герасимов В., Пронь Е. Мировой генофонд свиней при чистопородном разведении, скрещивании и гибридизации // Свиноводство. – 2008. - №1. – С. 2-5.
2. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных / А.П.Калашников, В.Н.Клейменов и др. / Под ред. А.П.Калашникова. – М.: Агропромиздат, 1985. – 351 с.
3. Рыбалко В.П. Состояние, перспективы и научное обеспечение отрасли животноводства / Рыбалко В.П., Гетья А.А. // Таврійський науковий вісник: збірн. наукових праць. ХДАУ. – Херсон: Атлант, 2008. –Вип. 58/2. – С. 3.
4. Шейко Р.И. Интенсификация производства на промышленной основе / Р.И.Шейко // Минск. – УП: Технопринт, 2004. – 118 с.

УДК 636.4.082

**ВІКОВА ДИНАМІКА ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ
СВИНОМАТОК УКРАЇНСЬКОЇ СТЕПОВОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ**

*Маслюк А.М. – Інститут тваринництва степових районів
імені М. Ф. Іванова „Асканія-Нова” – Національний науковий
селекційно-генетичний центр з вівчарства НААНУ*

Постановка проблеми. У зв'язку з інтенсифікацією та впровадженням поточної технології в господарствах значно скоротилися строки використання свиноматок, досягаючи в деяких стадах 1,5–2 опороси в середньому на одну першоопороску. Практика показує, що багатоплідність маток знижується після 5–6 опоросів, але пік продуктивності неоднаковий в господарствах, саме тому, важливо знати можливості кожної породи, стада чи групи стосовно термінів їх господарського та племінного використання [5].

Стан вивчення проблеми. Важливість проблеми більш тривалого використання високопродуктивних тварин підкреслювали основоположники вітчизняної зоотехнічної науки. Так, М. Ф. Іванов [2] писав: "Старі кнури звичайно вже є перевіреними в племінному відношенні, і якщо кнур є цінним виробником, його необхідно використовувати триваліше". На його думку, кнурів слід тримати для племінних цілей до 5-7, а маток - до 6-7 років.

Ю. Ф. Лискун [3] вказував, що при сприятливих умовах існування вдосконалення стада відбувається: а) за рахунок тривалого використання кращих тварин власного стада; б) шляхом вирощування ремонтного молодняку від найбільш продуктивних тварин і в) в результаті придбання цінних тварин. Отже, Ю. Ф. Лискун ставить роль тривалого використання кращих тварин у вдосконаленні стада на перше місце.

Є. А. Богданов [1] радив зоотехнікам: "Слід докласти всі старання до того, щоб хороші самці використовувалися на плем'я можливо довше і не потрапляли б занадто рано під ніж".